

<https://doi.org/10.15407/ukrmova2026.02.040>
УДК 811.161.2'38Кузнєцова

Л.Т. МАСЕНКО, доктор філологічних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики
Інститут української мови НАН України
вул. Михайла Грушевського, 4, м. Київ, 01001
E-mail: masenko14@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0006-7759-4734>

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ ЄВГЕНІЇ КУЗНЕЦОВОЇ «ВІВЦІ ЦІЛІ»

У статті проаналізовано лексичний склад роману Євгенії Кузнєцової «Вівці цілі», у якому виокремлено літературну мову київської родини та її оточення, елементи народної обрядової лексики, уживаної під час різдвяних свят, а також інтерфероване мовлення мешканки київської провінції. Проаналізовано запозичення, представлені в тексті переважно англізмами. Відображено зміни у ставленні київської інтелігенції до російської літератури після початку повномасштабної війни з Росією.

Ключові слова: лексичні особливості, інтерфероване мовлення, англізми, різдвяні звичаї, цифрові технології, інстаграм.

Від 2014 року російсько-українська війна стала головною темою багатьох творів української літератури — і документальних, і художніх. З'явилися такі нові напрями сучасної літератури, як воєнна література, ветеранська проза, комбатантська проза.

Водночас письменники не оминають і тему життя цивільного населення країни під час воєнного стану. До таких творів належить, зокрема, роман відомої письменниці й перекладачки Євгенії Кузнєцової «Вівці цілі», опублікований 2025 року у «Видавництві Старого Лева». Назва роману є усіченим фразеологізмом і *вовки ситі*, і *вівці цілі*, що позначає ситуацію, за якої вдалося досягти компромісу, розв'язати суперечливе питання, нікого не образивши.

У творі події відбуваються під час святкування Різдва в перший рік великої війни, у селі неподалік Києва. Головний герой роману художник Мак-

Цитування: Масенко Л.Т. (2026). Лексичні особливості роману Євгенії Кузнєцової «Вівці цілі». *Українська мова*, 2 (98), 40—48. <https://doi.org/10.15407/ukrmova2026.02.040>

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2026. Статтю опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

сим, звільнений від служби в армії через травмоване око, переїздить туди із хворим на деменцію батьком і наймає для догляду за ним місцеву мешканку Любу. Драматизм вимушеної втечі Максима з Києва увиразнюють його сновидіння, у яких нинішній наступ російських військ спричиняє історичну паралель із нападом на Київ азійської орди в XIII ст.: *Він чув розпачливі крики бабусі по телефону: “Виїжджайте, вони дійдуть!”* — і йому не раз снилось, як з вікна його кімнати видно орду (Вівці цілі, с. 193)¹.

На Різдво до них приїжджають колишня Максимова дружина Карла з їхнім сином Давидом, його брат, який приїхав із фронту у відпустку, його дружина і син, а також товариш із подругою. До головних персонажів роману належить, крім Максима, дівчина Яна. Вона виїхала з України ще в 90-х роках XX ст. і мешкає в Барселоні, але на зимові свята приїхала до села навести лад у сусідній з Максимовою хаті, спорожнілій після смерті її батька. Крім того, їй треба зібрати для дисертації матеріал у місцевих мешканців про народні різдвяні звичаї.

Роман складається із семи розділів, у назвах яких відображено хронологічну послідовність різдвяних свят: «Романа», «Катерини», «Андрія», «Миколая», «Святвечір», «Маланки» і «Йордана».

У романі відображено реалії повсякденного життя українців в умовах воєнного стану з постійною загрозою ворожих обстрілів, тривогами та блекаутами.

Про перші втрати на фронті нагадує Максимові і Яні під час їхніх відвідин Києва траурна процесія похорону загиблого воїна, перед якою перехожі стають на коліно.

Війна спричиняє додатковий конфлікт у стосунках головного героя з його колишньою дружиною на ім'я Карла. Вона вимагає від Максима, щоб він оформив інвалідність і призначив своїм опікуном їхнього сімнадцятилітнього сина Давида, що дасть змогу звільнити його від служби в армії. Максим відмовляється це робити, тим паче, що сам хлопець збирається по досягненню повноліття йти на фронт.

Майже всі персонажі роману, крім доглядальниці Люби, належать до представників українськомовної київської інтелігенції, тому їхнє мовлення відповідає літературному стандарту. Повномасштабне вторгнення Росії кардинально змінює їхнє ставлення до російської культури. Колоритно, з гумором змальовує письменниця сцену, коли Максим розпалює піч книжками російських класиків, що раніше становили вагомую частку його бібліотеки, пор.: *...Яна присіла на подарункового Горького і зараз помітила, що книжки навалені купою навколо на позір усі як одна російською мовою.*

• Чистите бібліотеку? — спитала Яна.

• Потроху, — відповів Максим, — знаєте, не всі російські книжки погані. Деякі хороші — надруковані на простому папері. Я їх уже спалив у плиті. А деякі, як-от оце — Максим підняв книжку із серії «Жизнь Замечательных Людей» із написом ЧКАЛОВ — ці, ...коптять. От візьмемо Горького, наприк-

¹ Кузнєцова Євгенія. (2025). *Вівці цілі*. Львів: Видавництво Старого Лева. Далі в цитатах наведено лише сторінки роману.

лад, на «Матері» його хоч посидить можна — хороша шкіряна палітурка. Тургенєв теж нічогенький, як табуретка. А є такі, що ну не приший кобилі хвіст. Ну от кудя їх? (с. 48—49).

На відміну від українськомовного товариства киян, мовлення уродженки села Люби позначене впливом російської мови. Вона вживає такі фонетично українізовані росіянізми, як *січас*, *нільзя* / *ніззя*, *лучче*, *не должно*, *щас* і под., напр.: *А воно ж січас все треба економить* (с. 67); *І тарілки не митиму не тому, що я лінива, а тому, що нільзя* (с. 218); *Отак, як тепер, воно набагато лучче* (с. 248); *То і знаю, весна скоро. А щас?* (с. 224); *У погріб влізем? Так нас там завалить компотами прошлогодніми* (с. 99—100); *Щотчики прийшли провірять* (с. 142); *Я в отвести* (кросворда) *подивилась* (с. 224); *Отак і почувуєм*, як воно — *жить у квартирі із сусідами над головою* (с. 203); *Щитається*, що од сьогоднішнього дня *Спиридон крутане сонцем* (с. 159).

Оскільки мовленню Люби притаманні лише лексичні російські запозичення, його можна характеризувати як інтерфероване, а не мішане мовлення, відоме під назвою «суржик». Зазначимо, що на відміну від творів інших українських прозаїків, у яких інтерфероване або мішане мовлення персонажів зазвичай є ознакою низької культури, образ провінціалки Люби в романі Є. Кузнецової не має негативних конотацій. Ба більше, її перевагою порівняно з містянами є значно кращі знання українських звичаїв та обрядів, що їх за радянської доби зберігали тільки сільські мешканці. На запитання Максима про те, чи приходив до її хати на Різдво Святий Миколай, Люба відповідає: *«Я з сім'ї простої, це у вас — батько врач, мати вчителька. Тоді таке ніззя було. А нам що? До нас ходив, нікого не виганяли, бо ніхто не партійний. То ваші більше. А нам що зробиш? Нічого»* (с. 131).

Любі належить головна роль під час святкування Різдва за народними традиціями. Якщо Яна готує обрядові страви за інструкціями, записаними від місцевих селян, то Любі інструкції не потрібні, вона знає звичаєві обряди з власного багаторічного досвіду. На свято Андрія вона керує приготуванням обрядового коржа *калити*, на Святвечір обсипає кути хати *маком*, що, за народним повір'ям, відганяє від хати нечисту силу, і, згідно з традицією, відкриває ритуальну вечерю поминанням померлих: *І просимо тебе, Боже, аби всі, хто у лісі заблудився, у водах утопився, наглою смертю умер, допусти їх до нашої куті, хай з нами повечеряють і в спокої дождуться на рік свят* (с. 215).

Тема Різдва і пов'язаних із ним народних традицій відображена в романі на тлі сучасного відкритого суспільства, яким є Україна, з її розмаїтими контактами з іншими країнами, що набули особливої інтенсивності внаслідок спричиненого російською агресією виїзду багатьох українських громадян за кордон.

Маркером змін у мовній ситуації країни є досить численна група англomовних запозичень і в авторській оповіді, і в мовленні персонажів. Так, сімнадцятирічного Максимового племінника Славу частіше названо в тексті не під своїм іменем, а під найменням *Джуніор*, утвореним від англійського *junior* ('молодший'). У Вікісловнику подано такі значення слова *джуніор*: 'молодший (за віком), підлеглий, (америк.) студент передостан-

нього курсу, (спорт.) юніор' (Вікісловник), у США — 'програміст-початківець' (СНА, 2022, с. 105). На сайті «Словотвір», де користувачі пропонують варіанти перекладу іншомовних слів українською, найбільше голосів набрала пропозиція перекласти це слово лексемою *початківець* (Словотвір). Зазначимо, що назва американської комедії 1994 року «Джуніор» в українському перекладі фільму лишилась автентичною. Припускаємо, що назва фільму вплинула на використання в романі цього англізма в ономастичній функції. Подібний приклад уживання запозиченого з англійської мови апелятива як власної назви персонажа підліткового віку подано в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». У романі авторка назвала одного з представників молодшого покоління *Тінейджером*, що походить від англійського *teenager* — 'молода людина перехідного віку від дитинства до юнацтва'. В українській транскрипції цей англізм зафіксовано на сайті «R2u» лише у формі жіночого роду (з покликанням на «Вебсловник жіночих назв української мови» Олени Синчак, 2022): *тінейджерка, тінейджерка* — 'дівчина перехідного віку (12—15 років) від дитинства до юнацтва' (R2u.org.ua).

Інколи використані в тексті англomовні назви зберігають автентичне написання, наприклад у метафоричному порівнянні пташок, що їх Яна ліпить із тіста й випікає як прикрасу до обрядового коржа, із птахами *Angry Birds* із комп'ютерної гри: *В духовці пташки роздалися і стали схожими на Angry Birds — товсті, роздуті і трохи злі* (с. 67). За Вікіпедією, *Angry Birds* — 'відеогра-головоломка, створена фінською компанією Rovio Entertainment. Гравець за допомогою рогатки має стріляти пташками по свинях, розставлених на різних конструкціях' (Вікіпедія).

Із сучасними цифровими технологіями пов'язана лексема *онліфанс* у репліці Максима «Ну, може, зайду сьогодні на *онліфанс*...» (с. 138), що походить від англ. *OnlyFans* (дослівно 'тільки для фанатів') — назви 'онлайн-сервісу платної підписки на контент, що базується в Лондоні. Творці контенту запускають на ресурсі послугу платної підписки, що дозволяє надавати ексклюзивні матеріали своїм підписникам (фанатам)' (Вікіпедія).

Скорочене позначення мобільної електронної пошти *мейл*, що стало невід'ємною прикметою сучасної цивілізації, і пов'язані з використанням мобільного телефону лексеми *скриніти* і *скриншот*, похідне від англ. *screenshot* 'фотографія зображення екрану комп'ютера або смартфона' (СНА, 2022, с. 222), ужито в такому реченні: *Яна взяла телефон, і, поставивши яскравість на мінімум, почала бездумно скриніти новини, написала кілька повідомлень, відповіла на листи* (с. 175). Однак у цьому контексті доцільніше було б ужити дієслово *скролити* (від англ. *Scroll* 'прокручувати') — 'прокручувати, крутити коліщатко миші; побіжно переглядати інформацію на екрані комп'ютера або смартфона' (СНА, 2022, с. 223).

Цей епізод, пов'язаний з Яною — представницею молодшого покоління, демонструє поширену серед молоді звичку постійно використовувати мобільний телефон для пошуку інформації та для комунікації, що відрізняє її, до певної міри, відчужує молодь від старшого покоління. Зазначений

мотив увиразнює зміна у ставленні Яни до старшого за віком Максима, коли вона помічає в його телефоні іконку *тіндера* — ‘найпопулярнішого мобільного додатку для онлайн-знайомств’ (Вікіпедія), і він у її сприйнятті *знову перейшов у категорію молодих мужчин* (с. 137).

Закономірно, що лексику іншомовного походження переважно вживає Яна. Родина Яни переїхала до Португалії ще в 90-х роках ХХ ст. Батько не зміг там жити і повернувся в Україну. Натомість Янина мати й сестра адаптувалися в чужій країні і після його смерті навідалися до колишньої батьківщини лише для того, щоб навести лад у його хаті і здавати її «зеленим» туристам. У зв'язку із цим епізодом у тексті використано лексему *Інстаграм* (англ. *Instagram*) — назва американської соціальної мережі, що ‘базується на обміні світлинами, дозволяє користувачам робити світлини, застосовувати до них фільтри, а також поширювати їх через свій сервіс і низку інших соціальних мереж...’ (Вікіпедія). Від цієї назви походить дієслово *зінстаграмити*, що означає ‘сфотографувати якийсь об’єкт і виставити його світлину в мережі’, а також і прикметник *інстаграмний*: *Мама і сестра приїхали з Португалії до України, щоб остаточно розпрощатися з минулим і зінстаграмити батькову хату* (с. 33); *Тепер не до туризму. Тож хата, розцяцькована побіленими стінами, інстаграмними шторами і ікейвськими матрацами..., стояла якась сама не своя* (с. 15). У цьому реченні зафіксовано ще один прикметник іншомовного походження *ікейвський*, утворений від назви ‘транснаціональної корпорації ІКЕА, заснованої у Швеції, яка розробляє і реалізує швидкозбірні меблі, кухонну техніку й аксесуари для дому’ (Вікіпедія).

Зауважимо, що прикметник *інстаграмний* уже використовують в Україні в рекламних текстах, наприклад на сайті Doba UA^ «Київ *інстаграмний*: красиві місця для світлин 2023» із пропозиціями інстаграмних локацій столиці: *Гуляючи центром, робити інстаграмні світлини можна буквально на кожному кроці* (Київ інстаграмний).

Наведені приклади похідних утворень від назви популярної американської мережі засвідчують інтенсивність сучасних процесів словотвірного освоєння іншомовної лексики в українській мові, що має як позитивні, так і негативні наслідки (Городенська, 2013; Куцак, 2024).

Яна вживає слово іншомовного походження і в діалозі з Максимом, пояснюючи йому одне з народних вірувань, які вона записує в селі, збираючи матеріал для дисертації про українські народні звичаї, напр.: *От, наприклад, комин — портал в інший світ, там і відьми, і домовики, і будь-що загублене...* (с. 50), де *портал* у цьому поясненні традиційного вірування — це ‘архітектурно оформлений вхід до монументального будинку, переважно громадського призначення’ (СУМ VIII, с. 289).

Привертає увагу й латинізм *ітерація*, ужитий в епізоді про портрети батька, які час від часу малює Максим. Відтворюючи зміни в його зовнішності, він зауважує, що батько *...поступово тане й ця ітерація може лишитись поза серією його портретів* (с. 149). Лексема *ітерація* (з лат. *iteration* ‘повторення’) є математичним терміном, що означає ‘повторне застосування математичної операції (із зміненими даними) при розв’язанні об-

числювальних задач, яка дає можливість поступово наблизитися до потрібного результату» (Горох).

Лексичні запозичення представлені на сторінках роману в найменуваннях екзотичних продуктів і страв, що ввійшли до раціону українців з інших країн. Кілька з них пов'язані з гастрономічними смаками відлюдника Дені. Яні порадили його як місцевого знахаря, проте Деня виявився *новонаверненим буддистом*, який *снідав авокадо і зернами чіа*, кожні два тижні їздив в «*Льо Сільпо*» по *кокосове молоко* (с. 50—51), де «*Льо Сільпо*» (Le Silpo) — це «мережа делікатес-маркетів зі стильним дизайном, особливим асортиментом та високими стандартами персонального сервісу» (Fozzy Group). Ужито в романі й лексему *начос*, який купує Максим у київському супермаркеті: *Його кошик був увесь завалений пивом, м'ясом, сосисками, соусами, а зверху купою лежали пачки чипсів і начос* (с. 64), де *начос* — «популярна закуска мексиканської кухні» (Вікіпедія). У розмові з Яною Максим називає також напій *мохіто* (ісп. *mojito*) — «традиційний кубинський алкогольний напій» (Вікіпедія): *Життя одне, може, до літа й не доживем і в ядерному попелі пошкодуємо з вами, що для мохіто чекали літа* (с. 85).

У лексичному складі роману переважають англومовні запозичення, що відображає реальний стан сучасної мовної ситуації. Так, у зазначеному вище епізоді, пов'язаному з «новонаверненим буддистом» Денею, ужито транскрибований англізм *гьорлфренд*: *Деніна гьорлфренд не готова була жертвувати своєю школою медитації заради ТЦК* (с. 51). Лексема походить з англ. *girl-friend* — «подруга; кохана, любя дівчина» (АУС I, с. 478), і поряд з описом екзотичних гастрономічних смаків Дені надає цьому образу додаткового гумористичного ефекту.

До англومовних запозичень належить слово *гайвей* у репліці Максима під час його поїздки до Києва *...чомуś так приємно, що оживає цей гайвей* (с. 135), що є транскрибованою формою англ. *Highway* — «битий шлях; шосе; автомагістраль; автострада; тракт» (АУС I, с. 537). Зауважимо, що в тексті роману Є. Кузнєцової цей англізм ужито з початковим *г*, що більше відповідає англійській вимові слова, ніж фіксації його в лексикографічних працях у формі з початковим *х*, спільній з російською, — *хайвей* (ВТССУМ, с. 1337; СІНС, с. 728).

З англійської мови походить лексема *лобі*, ужита в реченні *Джуніор сидів у лобі готелю* (с. 184). Одне із значень англ. *lobby* — «приймальня, вестибюль, передпокій, хол» (АУС I, с. 682). Доцільність використання цього запозичення можна поставити під сумнів, оскільки воно є синонімічним до вже усталених в українській мові лексем, а також через уживання його з іншою семантикою — на позначення «групи представників тих економічно потужних прошарків суспільства, які чинять тиск на законодавчі й урядові органи задля ухвалення рішень на користь тих структур, чий інтерес вона обстоює» (Горох).

Мовознавці звертають увагу на надмірність кількості нових англومовних запозичень і наголошують на недоречності їх уживання, якщо вони мають усталені відповідники в українській мові (Гриценко, 2026).

Англійська мова представлена в романі не тільки окремими лексемами, а й мобільними текстовими повідомленнями, якими син головного героя Давид обмінюється з друзями, вітаючи їх із Новим роком. Імовірно, використання англійської як мови спілкування в певних колах молоді відповідає реальності, але цей факт змушує нагадати застереження Ю.В. Шевельова, яке видатний гуманітарій висловив ще під час свого першого візиту до Києва в серпні 1990 року: «Дай Боже, — говорив Юрій Володимирович, — щоб люди навчилися англійської мови, але не дай Боже, щоб вона стала другою “общепонятною”» (цит. за: Масенко, 2023).

Висловлені зауваження не применшують, однак, змістової та естетичної цінності аналізованого твору Євгенії Кузнецової, зокрема і в царині мовотворчості. Відображення в романі давніх народних звичаїв святкування Різдва поряд із реаліями новітнього суспільства цифрових технологій уводить традиційну українську культуру в контекст сучасного відкритого суспільства з його розмаїтими міжнародними контактами, які виходять за межі національного простору.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

АУС — *Англо-український словник: у 2 т.* (1996). Київ: Освіта.

Вікіпедія — *Українська Вікіпедія*. <https://surl.li/ifcbku> (дата звернення: 10.03.2026).

Вікісловник — *Вікісловник*. <https://surl.li/dweggm> (дата звернення: 10.03.2026).

ВТССУМ — В.Т. Бусел (уклад.). (2003). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ — Ірпінь.

Горох — *Українські словники. Горох*. <https://goroh.pp.ua/> (дата звернення: 12.04.2026).

Київ інстаграмний — *Київ інстаграмний. Красиві місця для світлин 2023. Doba UA*. <https://surl.li/olawjn> (дата звернення: 12.03.2026).

СІНС — *Словник іношомовних слів*. (1975). О.С. Мельничук (ред.). Київ: Головна редакція УРЕ АН Української РСР.

Словотвір — *Словотвір*. Майданчик для перекладу запозичених слів. <https://slovotvir.org.ua/> (дата звернення: 10.03.2026).

СНА — Белей Л., Гончаренко А., Ківу М., Олександрук І. (уклад.). (2022). *Словник новітніх англізмів*. Київ: Наукова думка.

СУМ — *Словник української мови: в 11 т.* (1970—1980). Київ: Наукова думка.

Fozzy Group — *Fozzy Group*. <https://fozzy.ua/ua/> (дата звернення: 10.03.2026).

R2u — *Російсько-українські словники. 3 незамулених джерел*: <https://r2u.org.ua> (дата звернення: 10.03.2026).

ЛІТЕРАТУРА

Городенська К.Г. (2013). Нові явища та процеси в українському словотворенні: динаміка чи деструкція словотвірних норм? *Українська мова*, 2 (46), 3—12.

Грищенко П.Ю. (2026). *Українська мова в реаліях сучасного державотворення*. Публічна лекція, виголошена у Волинському національному університеті імені Лесі Українки 24 лютого 2026 року. <https://surl.li/uwwutk> (дата звернення: 25.03.2026).

- Куцак Г.М. (2024). Основні тенденції у словотвірному освоєнні новітніх запозичень для позначення дій і станів в українській літературній мові XXI ст. *Українська мова*, 2 (90), 105—120. <https://doi.org/10.15407/ukrmoiva2024.02.105>
- Масенко Л. (2023). Чи загальмує українізацію законопроект президента про застосування англійської мови? *Радіо Свобода*. <https://surl.lu/khhwby> (дата звернення: 15.03.2026).

Статтю отримано 03.04.2026

Статтю схвалено 26.05.2026

Статтю опубліковано 06.07.2026

REFERENCES

- Horodenska, K.H. (2013). New phenomena and processes in Ukrainian word formation: dynamics or destruction of word-formation norms? *Ukrainian language*, 2 (46), 3—12 (in Ukrainian).
- Hrytsenko, P.Yu. (2026). *Ukrainian language in the realities of modern state-building*. A public lecture delivered at Lesya Ukrainka Volyn National University on February 24, 2026. Retrieved March 25, 2026 from <https://surl.li/uwwutk> (in Ukrainian).
- Kutsak, H.M. (2024). The main trends in the word-formative adaptation of the latest borrowings to denote actions and states in the Ukrainian literary language of the 21st century. *Ukrainian language*, 2 (90), 105—120. <https://doi.org/10.15407/ukrmoiva2024.02.105> (in Ukrainian).
- Masenko, L. (2023). Will the president's draft law on the use of the English language slow down Ukrainization? *Radio Liberty*. Retrieved March 15, 2026 from <https://surl.lu/khhwby> (in Ukrainian).

Received 03.04.2026

Revised 26.05.2026

Accepted 06.07.2026

Larysa Masenko, Doctor of Sciences in Philology, Professor,
Leading Researcher in the Department of Stylistics,
Culture of Language and Sociolinguistics
Institute of the Ukrainian Language
of the National Academy of Sciences of Ukraine
4 Mykhailo Hrushevskiy St., Kyiv 01001, Ukraine
E-mail: masenko14@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0006-7759-4734>

LEXICAL FEATURES OF YEVHENIIA KUZNIETSOVA'S NOVEL "THE SHEEP ARE SAFE"

Since 2014, Ukrainian literature has been shaped by the Russian-Ukrainian war, which has become the central theme of many works, both documentary and fictional. At the same time, writers also address the lives of civilians in the country under martial law. One such work is the novel "The Sheep are Safe" by the well-known writer and translator Yevheniia Kuznietsova, published by Vydavnytstvo Staroho Leva in 2025.

The aim of this article is to examine the specific features of the lexicon in the novel "The Sheep are Safe" by the modern Ukrainian writer Ye. Kuznietsova.

The article analyzes the lexical composition of Yevheniia Kuznietsova's novel "The Sheep are Safe", distinguishing the standard literary language of a Kyiv family and its social circle, elements of folk ritual vocabulary used during Christmas celebrations, as well as the interference-influenced speech of a resident of the Kyiv region. It also considers foreign borrowings, predominantly anglicisms, present in the text. Special attention is paid to how the novel reflects changes in the attitudes of the Kyiv intelligentsia toward Russian literature following the outbreak of the full-scale war with Russia.

The novel consists of seven chapters, whose titles reflect the chronological sequence of Christmas holidays: “Romana,” “Kateryna,” “Andrii,” “Mykolai,” “Christmas Eve,” “Malanka,” and “Jordan”. The work portrays the realities of everyday life of Ukrainians under martial law, with the constant threat of enemy shelling, air raid alerts, and blackouts.

It has been established that a marker of changes in the country’s linguistic situation is the fairly large group of borrowings from English present both in the author’s narration and in the speech of the characters. English loanwords dominate the lexical composition of the novel, reflecting the actual state of the contemporary linguistic landscape. The study concludes that the depiction of traditional folk customs of Christmas celebration alongside the realities of a modern, technologically advanced society integrates traditional Ukrainian culture into the context of an open contemporary society with diverse international contacts that extend beyond the national sphere.

Keywords: *Christmas traditions, interfered speech, digital technologies, anglicisms, Instagram, lexical features.*